

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 11/4 2022 s. 1665-1679, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN KÜLTÜREL DEĞERLERE DUYARLILIKLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Kübra ŞENGÜL*

Naziye YAPRAK**

Geliş Tarihi: Ekim, 2022

Kabul Tarihi: Aralık, 2022

Öz

Kültür, toplumun en temel değerleriyle iç içe geçerek hem günümüzdeki hem de gelecekteki toplumsal ve bireysel yaşama yön vermektedir. Yeni nesillerin bu kültürel değerlerin taşıyıcısı olması informel eğitim ortamlarının yanı sıra formel eğitim ortamlarının uygunluğuna bağlıdır. Formel eğitim ortamlarının da en önemli ögesi olan öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı öğrenciler yetiştirebilmesi için kültürel değerlere duyarlılıklarının incelenmesi gerekmektedir. Bu çalışmada da Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının cinsiyet, yaş, deneyim, yabancı öğrencilerle çalışıp çalışmama durumu açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Betimsel tarama modelinin uygulandığı çalışmada veri toplama aracı olarak Karataş (2020) tarafından geliştirilen kültürel değerlere duyarlı öğretmen ölçeği kullanılmıştır. 14 maddeden ve 3 alt boyuttan (farkındalık, pedagojik, duyarlılık) oluşan ölçek, MEB okullarında görev yapan 141 öğretmene uygulanmıştır. Elde edilen verilerin, analize uygunluğu Skewnes ve Kurtosis testlerine göre kontrol edilmiş ve verilerin analizinde temel istatistiksel işlemler ile non-parametrik testlerden olan Mann Whitney-U Testi ve Kruskal Wallis-H Testi uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlar, Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlerinin farkındalık ve duyarlılık boyutunda çok iyi düzeyde olduğunu, pedagojik boyutunda ise iyi düzeyde olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra cinsiyet, yaş, deneyim ve yabancı öğrencilerle çalışıp çalışmama durumlarının, Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları açısından anlamlı bir fark oluşturmadığını göstermiştir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe öğretmeni, kültür, kültürel değerlere duyarlılık.

* Doç. Dr.; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, kubrasengul@nevsehir.edu.tr

** Yüksek Lisans Öğrencisi; Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancılara Türkçe Öğretimi Bilim Dalı, naziyeyaprak@gmail.com

Araştırmanın Etik Kurulu İzni: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu, 16.09.2022 tarih ve 2100131470 sayılı karar.

EXAMINATION OF TURKISH TEACHERS' SENSITIVITY TO CULTURAL VALUES IN TERMS OF SOME VARIABLES

Abstract

Culture is intertwined with the most basic values of the society and directs the social and individual life both today and in the future. The fact that new generations are carriers of these cultural values depends on the suitability of formal education environments as well as informal education environments. Teachers, who are also the most important element of formal education environments, need to be examined their sensitivity to cultural values in order to raise students who are sensitive to cultural values. In this study, it has been aimed to examine the sensitivity of Turkish teachers to cultural values in terms of some variables (gender, age, experience, whether or not they work with foreign students). Culturally sensitive teacher scale developed by Karataş (2020) was used as a data collection tool in the research in which the descriptive survey model was applied. The scale consisting of 14 items and 3 sub-dimensions (awareness, pedagogical, sensitivity) was applied to 141 teachers working in state schools. The suitability of the obtained data for analysis was checked according to the Skewness and Kurtosis tests, and the Mann Whitney-U Test and Kruskal Wallis-H Test, which are non-parametric tests with basic statistical procedures, were applied in the analysis of the data. The results obtained in the study have shown that the cultural values of Turkish teachers are at a very good level in the dimension of awareness and sensitivity, and at a good level in the pedagogical dimension. In addition, it has been shown that gender, age, experience and whether they work with foreign students do not make a significant difference in terms of Turkish teachers' sensitivity to cultural values.

Keywords: Turkish teacher, culture, sensitivity to cultural values.

Giriş

Kültür, toplumların somut veya soyut olarak ürettikleri ürünlerdir. Kaplan'a (2006, s.30) göre kültür, insan elinden çıkan her şeydir. Türk Dil Kurumu (2022) kültürü, tarihsel ve toplumsal gelişme sürecinde yaratılan maddi ve manevi değerlerin bütünü olarak tanımlamaktadır. Melanlıoğlu (2008, s. 65), kültürü bir milleti diğerlerinden ayıran özelliklerin tümü şeklinde tanımlamaktadır. Şengül (2018, s. 1088) ise kültürü, bireylerin dillerinin, inançlarının, tarihi arka planlarının, dünyaya yönelik bakış açılarının ve sanatsal etkinliklerinin bir araya gelmesiyle oluşan ve birey ve toplumları diğerlerinden farklılaştıran bir özellik olarak açıklamaktadır. Bölükbaş ve Keskin (2010, s. 222) ise kültürü, kısaca bir toplumun yaşam tarzı olarak açıklamaktadır. Verilen tanımlardan hareketle kültürün insanların ortaya çıkardığı ürünler olduğu ve her toplumun da kendine özgü ürünler oluşturduğu sonucuna ulaşılabilir.

Hızla gelişen ticaret ve iletişim ağı ile toplumlar bütünleşip iç içe geçmeye başlamış ve dünya kocaman bir kültür pazarına dönüşmüştür. Bahsedilen kültür pazarında yapılan kültürlerarası alışverişin sağlıklı olabilmesinin temelinde, bireylerin kendi kültürünü yitirmeden farklı kültürlerle karşı hoşgörülü olması gerekliliği düşünülmektedir (Akın, 2016, s.33). Kartarı, (2020, s. 20) her kültürün farklı ve eşsiz olduğunu belirtmekte ve kültürlerin yalnızca benzerliklerine değil farklılıklarına vurgu yapılması gerekliliğinden bahsetmektedir. Bu doğrultuda karşılaşılan diğer kültürlerle ve o kültürlerdeki farklılıklara karşı hoşgörünün varlığı ve artırılması, kültürlerle ait değerlerin tanınmasını, kabul edilmesini ve korunmasını sağlayacaktır.

Kültürel değerler, bireylerin dünyayı anlamlandırma, olay ve olguları değerlendirme sürecinde ve sosyal ilişkilerini kurup sürdürmesinde önemli bir yer edinmektedir (Karataş, 2020, s. 1762). Farklı kültürler ve dolayısıyla o kültüre ait değerleri benimseyen kişilerin bir araya gelmesi ile çokkültürlü bir sosyal yapı oluşmuştur. Çokkültürlü sosyal yapının temeli, farklı kültürel değerlerin korunması ve varlığını sürdürmesine dayanmaktadır. Bu durum neticesinde çokkültürlü yapı içerisinde kültürel değerlere duyarlılık kavramı doğup önem kazanmıştır. Kültürel değerlere duyarlılık, kişinin farklı kültürlerden bireylerle etkileşiminden önce, etkileşimi esnasında ve etkileşiminin ardından karşı kültüre ve o kültüre sahip bireylere karşı olumlu duygular beslemesi ve farklılıklarına saygı duymasını kapsamaktadır. Kültürel değerlere duyarlı bireyler, diğer kültürlerden gelen anlayışları, değer yargılarını ve bunların davranışlar üzerindeki etkilerini anlama, kültür hakkında bildiklerini gözden geçirip kültüre ve bireylerine karşı olumlu duygular besleme ve o kültürden gelen bireylerle ortak hareket etme gayreti gösterirler (Şengül, 2018, s. 1088). Kültürün insanların algılamasında, düşünmesinde, iletişim becerilerinde, teknoloji kullanması ve öğrenme durumlarını gerçekleştirebilmesi gibi pek çok hayati faaliyetini gerçekleştirmesine doğrudan etkisinin olması (Eğimli, 2012, s. 215) onu önemli kılmaktadır. Bu doğrultuda ise farklı kültürlerin ve kültürel değerlerin bilinmesi, anlaşılması ve farklılıklara duyarlı olunması hayati bir önem taşımaktadır. Farklı kültürlerle ve kültürün değerlerine duyarlı, saygı duyan ve o kültürleri kabul eden bireylerin yetişmesi ve bu özelliklerin bireylere kazandırılması hususunda eğitim önemli bir konumda yer almaktadır (Başbay ve Bektaş, 2010, s. 35). Pewawardy (akt. Cırık, 2008, s. 28) günümüzdeki eğitimcilerin, geçmişte hayal dahi edilemeyecek kadar kültürel çeşitlilik barındıran toplumlarda yaşadığını belirtir. Bu durum, eğitim öğretim sürecinin ve dolayısıyla eğitimcilerin kültürel değerlere duyarlılık kavramını göz önünde bulundurması gerekliliğini doğurmaktadır. Zira kültürel değerlere duyarlılığa yönelik verilen eğitimler ve bu anlayışın eğitim sürecinin temeline alınması, toplum üzerinde bilgi birikimi ve ruh sağlığı yönünden yararlı olacaktır (Kozikoğlu ve Tosun, 2020, s. 540).

Kültürel değerlere duyarlılık üzerine eğitim verilebilecek en elverişli ortamlardan biri de Türkçe dersleridir. Türkçe dersinin bir dil dersi olması ve dil ile kültür arasındaki sıkı ilişkinin varlığı (Akın, 2016, s. 39), dilin kültürün bir parçası ve aktarıcısı olması (Kurt, 2022, s. 5), kültürel değerlerin başında gelmesi (Mahiroğulları, 2010, s. 1284) gibi unsurlar öğrencilerin kültürel değerlere duyarlılıklarını geliştirebileceği ortamlar yaratmaktadır. Yiğit'in (2017, s. 38) belirttiği üzere dilin, kültür öğeleriyle örülü bir gösterge sistemi olması nedeniyle Türkçe dersi kültür ve kültürel değerlerin aktarıcısı ve kültürel değerlere duyarlı birey yetiştirilmesi hususunda önemli bir konumda yer almaktadır. Türkçe Dersi Öğretim Programı (MEB, 2019, s. 5) da yetkinlikler başlığı altında, kültürlerarası anlayış becerileri olan ve farklılaşan topluma etkili bir şekilde katılabilen bireylere vurgu yapmıştır. Bu doğrultuda kültürel değerlere duyarlı bireylerin yetiştirilmesinde ders kapsamında istenilen yetkinliklerle birlikte Türkçe öğretmenlerine önemli bir rol düşmektedir. Kültürün, öğrencilerin tutumlarını, davranışlarını ve değerlerini güçlü bir biçimde etkilemesi (Gay, 2002, s.114) ve bununla bağlantılı olarak yaşanabilecek problemlerin nasıl çözüleceğini belirlemede öğretim sürecinin içindeki öğretmenlerin de kültürel değerlere duyarlı olması gerekmektedir.

Türkiye'de kültürlerarası duyarlılık, kültürel değerlere duyarlı eğitim, öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılıkları, kültürel farkındalıkları ve kültürel değerlere duyarlılığı (Akın, 2016; Alyılmaz ve Er, 2016; Alyılmaz ve Er, 2018; Bölükbaşı, 2020; Demir ve Üstün, 2017; Duran ve Çalışkan, 2020; Er ve Alyılmaz, 2022; Karaseyfoğlu ve Çalışkan, 2021; Karataş,

2020; Kotluk ve Kocakaya, 2018; Kotluk ve Kocakaya, 2019; Kozikoğlu ve Tosun, 2020; Kurt, 2022; Nayir ve Sarıdaş, 2020; Rengi ve Polat, 2014; Sarıdaş ve Nayir, 2021; Saygılı ve Kana, 2018; Üstün, 2011; Vangölü ve Sak, 2022) ile ilgili çalışmaların olduğu görülmektedir. Ancak Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarına ilişkin bir çalışma yapılmamıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının katılımcıların demografik özellikleri açısından farklılık oluşturup oluşturmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır:

- 1- Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları nasıldır?
- 2- Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları cinsiyet açısından farklılık göstermekte midir?
- 3- Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları yaş açısından farklılık göstermekte midir?
- 4- Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları hizmet süresi açısından farklılık göstermekte midir?
- 5- Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışma durumuna göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Yöntemi

Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının kimi değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan bu çalışmada, betimsel tarama modeli uygulanmıştır. Betimsel istatistik bir örnekleme ya da ulaşabilen durumlar içinde, evrenin tamamından gözlem yoluyla işlenen verilerin kullanılıp araştırmaya katılan katılımcıların özelliklerinin saptanmaya çalışılmasıdır (Büyüköztürk, 2010). Betimsel bir araştırma modeli olan tarama modelinde, geçmişte var olan ya da hâlen varlığını sürdüren bir durumun mevcut varlığını sürdürdüğü durumu ile betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2004).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini MEB okullarında görev yapan Türkçe öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem için ise basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde her bir örneklem seçimine eşit seçilme olasılığı verilir. Bu örnekleme yönteminde evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir (Büyüköztürk vd. 2010, s. 84).

Aşağıda yer alan tabloda araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin demografik özelliklerine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1: Türkçe Öğretmenlerine İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	70	49,6
	Erkek	71	50,4
	Toplam	141	100
Yaş	25-30 yaş aralığı	34	24,1
	31-35 yaş Aralığı	36	25,5
	36-40 yaş Aralığı	33	23,4
	41 veya üzeri yaş	38	27

	Toplam	141	100
Kıdem	1-5 yıl	27	19,1
	6-10 yıl	37	26,2
	11-15 yıl	23	16,3
	15 veya üzeri yıl	54	38,3
	Toplam	141	100
Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışma deneyimi	Evet	80	56,7
	Hayır	61	43,3
	Toplam	141	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin 70'inin kadın (%49,6) 71'inin erkek (%50,4); 34'ünün 25-30 yaş aralığında (%24,1), 36'sının 31-35 yaş aralığında (%25,5); 33'ünün 36-40 yaş aralığında (%23,4); 38'inin ise 41 yaş veya üzerinde (%27) olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin 27'si 1-5 yıl aralığında (%19,1); 37'si 6-10 yıl aralığında (%26,2); 23'ü 11-15 yıl aralığında (%16,3) ve 54'ü 15 yıl veya üzerinde (%38,3)kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin 80'i (%56,7) daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışmışken 61'inin (%43,3) ise daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışmadığı anlaşılmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kültürel Değerlere Duyarlı Öğretmen Ölçeği: Veri toplama aracı olarak kullanılan ölçek, Karataş (2020) tarafından kültürel değerlere duyarlı öğretmen özelliklerine sahip olma düzeylerini belirlemek üzere geliştirilmiştir. 14 maddeden oluşan ölçek üç faktörlü bir yapı taşımaktadır. Bunlar; pedagojik, farkındalık ve duyarlılıktır. 5'li likert tipinde hazırlanan ölçekte ters puanlayıcı bulunmamaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 14, en yüksek puan 70'dir. Öğretmenlerin ölçeğe verecekleri yanıtlar doğrultusunda puanların yüksek olması kültürel değerlere duyarlı öğretmen algılarının yüksek düzeyde olduğu anlamına gelmektedir (Karataş, 2020, s. 1773).

Kişisel Bilgi Formu: Bu formda katılımcının cinsiyet, yaş, kıdem, daha önce yabancı öğrencilerle çalışma deneyim durumu gibi bilgilerini ortaya çıkaran sorular yer almaktadır.

Verilerin toplanması amacıyla Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulunun 16.09.2022 tarih ve 2100131470 sayılı kararıyla gerekli izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler, istatistik programında bazı işlemlerden geçirilmiştir. Verilerin analize uygunluğunu belirlemek amacıyla Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (yığılma) testleri uygulanmıştır. Veri dağılımının simetrikliğe uygun olma derecesini anlamak için Skewness kullanılmaktadır. Verilerin dağılımının nasıl olduğunu anlamak için ise Kurtosis kullanılmaktadır. Değerlerin çoğu ortalamının solunda ise Skewness olumlu, değerlerin çoğu ortalamının sağında ise Skewness olumsuz olarak yorumlanmaktadır.

Kurtosis'e bakıldığında istatistik verilerin dağılım göstergesi simetriğe sahip olduğu belirlenmiştir. Bunun yanında dağılım normal sonuç göstermeyebilir. Bu durumda az ya da fazla örneklerin yığılması gerçekleşebilir. Normal dağılım gösteren bir eğri orta eğri (Mezokurtik) olarak adlandırılmaktadır. Bu durumda elde edilecek Kurtosis değeri "0"dır. Dağılımın ortasında fazla örnek var ise bu durum dar eğriye örnektir ve değer olumlu olarak yorumlanır. Dağılımın ortasında az örnek bulursa bu durum da düz eğri olarak adlandırılır ve

olumsuz olarak yorumlanır. Skewness ve Kurtosis testlerinin verilerinin analizine uygunluğuna bakmak için test sonucu elde edilen istatistiksel değerin, standart sapma hatasına bölünmesi gerekmektedir. Test sonucu +2/-2 aralığında bir sonuç çıkarsa verilerin analize uygun olduğu yorumlanır (Karagöz, 2010).

Aşağıda yer alan tabloda Skewness ve Kurtosis test analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 2: Skewness ve Kurtosis Test Analiz Sonuçları

	N	Skewness		Kurtosis	
		Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
Farkındalık	141	-1,187	,204	,964	,406
Pedagojik	141	-1,171	,204	,842	,406
Duyarlılık	141	-1,427	,204	1,484	,406

Skewness sonuçlarını analiz edip uygunluğuna bakmak için istatistiki değeri standart sapma hatasına bölmek gerekmektedir. Bunun sonucunda *farkındalık* 0,00, *pedagojik* 0,00, *duyarlılık* 0,00 olarak belirlenmiştir. Yine aynı yöntem kullanılarak Kurtosis dağılımına bakıldığında *farkındalık* 0,00, *pedagojik* 0,00, *duyarlılık* 0,00 olarak bulunmuştur. Bulunan değerler +2/-2 aralığında olduğundan çarpıklığın normal seyrettiğini söylemek mümkündür. Tabloya bakıldığında Skewness ve Kurtosis testlerinin çalışmanın analiz edilmesine uygun olduğu görülmüştür.

Çalışmanın analiz edilmesine uygunluğu için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk normallik testleri uygulanmıştır.

Tablo 3: Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Normallik Testleri Analizi

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	Df	Sig.
Farkındalık	,211	141	,000	,831	141	,000
Pedagojik	,186	141	,000	,863	141	,000
Duyarlılık	,222	141	,000	,782	141	,000

Büyüköztürk (2011) katılımcı sayısının 50'nin altında olduğu durumlarda normallik testi yapılırken Shapiro-Wilk'i dikkate almamız gerektiğini önermektedir. Katılımcı sayısının 50 ve üzeri olduğu durumlarda ise Kolmogorov-Smirnov normallik sonucuna bakmak gerekmektedir.

Tablo incelendiğinde her başlık için Kolmogorov-Smirnov normallik testinin 0,50 altında değere sahip olduğu görülmektedir. Bu durumda çalışmanın verilerini normal dağılım göstermediğinden analiz etmek için nonparametrik testler kullanmak gerekmektedir. Normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlerden olan Mann Whitney-U Testi ve Kruskal Wallis-H Testi uygulanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırmanın alt amaçlarına dönük olarak elde edilen nicel bulgulara ve bu bulgularla ilgili sonuçlara yer verilmiştir.

Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 4'te, kültürel değerlere duyarlılık ölçeğinde yer alan maddelere ilişkin öğretmenlerin görüşlerine ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri yer almaktadır.

Tablo 4: Kültürel Değerlere Duyarlılık Ölçeğinde yer alan maddelerin Farkındalık, Pedagojik, Duyarlılık Alt Boyutlarına Göre Dağılımı ve Aritmetik Ortalama, Standart Sapma Değerleri

Madde No	Maddeler	\bar{X}	SS
	Farkındalık	4.60	.45
1	Öğrencilerimin kültürel değerlerinin farkındayım.	4.50	.66
2	Öğrencilerimin kültürel özelliklerini bilmek isterim.	4.66	.62
3	Kendi kültürel özelliklerimin farkındayım.	4.77	.47
4	Öğrenme sürecini farklı kültürlerden öğrencilere göre planlamam gerektiğinin farkındayım.	4.48	.72
	Pedagojik	4.38	.61
6	Öğrenme öğretme sürecinde sınıftaki kültürel çeşitliliği dikkate alarak öğrencilerimin kültürel değerlerinden örnekler sunarım.	4.35	.87
7	Öğrencilerimin kültürel birikimlerinin, öğrenme performanslarına etkisi olduğunu düşünürüm.	4.60	.69
8	Kültürel çeşitliliğin olduğu sınıfta eğitim yapmak hoşuma gider.	3.99	1.13
9	Yeri geldiğinde farklı kültürlere saygı duyulmasına yönelik açıklamalarda bulunurum.	4.72	.57
10	Grup çalışmalarında farklı kültürlerden öğrencileri bir araya getirmeye özen gösteririm.	4.24	.87
	Duyarlılık	4.60	.52
5	Öğrencilerime sahip olduğu kültürel özelliklerden dolayı ayrımcılık yapılması beni rahatsız eder.	4.78	.60
11	Öğrencilerimin kültürel farklılıklara karşı ön yargılarını gidermek için çaba gösteririm.	4.73	.53
12	Derste öğrencilerimin kendi kültürel değerlerinden örnekler vermeleri için teşvik ederim.	4.52	.73
13	Hangi kültürel özelliklere sahip olursa olsun, öğrencilerimin aileleriyle olumlu ilişkiler geliştirmek için çaba gösteririm.	4.51	.77
14	Öğrencilerimin kültürel farklılıklarını dikkate alarak ders işlemenin akademik başarılarını artıracaklarını düşünürüm.	4.44	.87

Kültürel değerlere duyarlılık ölçeğinin madde analizlerini yorumlamada 1.00-1.80 puan aralığı “Çok kötü”, 1.81-2.60 puan aralığı “Kötü”, 2.61-3.40 puan aralığı “Orta”, 3.41-4.20 puan aralığı “İyi” ve 4.21-5.00 puan aralığı “Çok iyi” şeklinde değerlendirilmiştir.

Kültürel değerlere duyarlılık ölçeğinin maddelere göre dağılımına bakıldığında tüm maddeler içinde en düşük ($\bar{X}=3.99$) puan aralığına sahip olan maddenin 8. madde olduğu görülmektedir. Madde puan ortalaması 2.61-3.40 puan aralığında olduğu için Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları bu madde için orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Ölçek maddelerinin dağılımına bakıldığında farkındalık maddeleri içinde 3. maddenin en yüksek değerde ($\bar{X}=4.77$) olduğu görülmektedir. Pedagojik boyutu içinde en yüksek değere 9. maddenin ($\bar{X}=4.72$) olduğu görülmektedir. Duyarlılık stratejilerinde ise 5. madde ($\bar{X}=4.78$) öne çıkmaktadır.

Çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin en çok “Farkındalık” $\bar{X}=4.60$ ile “Duyarlılık” boyutlarına yüksek düzeyde katıldıkları görülmektedir. Kültürel değerlere duyarlılığın “Pedagojik” boyutu $\bar{X}=4.38$ ise “Farkındalık” ve “Duyarlılık” boyutuna göre daha düşük olsa bile yüksek bir değer olarak karşımıza çıkmıştır.

Bu durumda Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlı bir profil çizdikleri söylenebilir.

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Çalışmanın verileri, normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlerden Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Aşağıda yer alan tabloda Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının cinsiyet açısından analizine yer verilmiştir.

Tablo 5: Çalışmaya Katılan Türkçe Öğretmenlerinin Kültürel Değerlere Duyarlılıklarının Cinsiyet Açısından Analizi

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıralar Toplamı	Mann-Whitney-U	P
Farkındalık	Kadın	70	73,79	5165,00	2290,000	,404
	Erkek	71	68,25	4846,00		
Pedagojik	Kadın	70	69,50	4865,00	2380,000	,661
	Erkek	71	72,48	5146,00		
Duyarlılık	Kadın	70	75,52	5286,50	2168,500	,171
	Erkek	71	66,54	4724,50		

Yukarıda yer alan tabloda çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının cinsiyet açısından incelenmesi yer almaktadır. Bu doğrultuda tabloya bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin “Farkındalık” $p=.404$, “Pedagojik” $p=.661$ ve “Duyarlılık” $p=.171$ değerleri bakımından cinsiyete göre anlamlı farklılıkları tespit edilememiştir ($p>0.05$). Bu durum Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının cinsiyetlerine göre değişmediğini göstermektedir.

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Veriler, normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlerden Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır.

Tablo 6: Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Kültürel Değerlere Duyarlılık Düzeylerinin Yaş Aralığı Açısından Analizi

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Kruskal Wallis-H	p
Farkındalık	25-30 yaş aralığı	34	73,03	3,886	,274
	31-35 yaş aralığı	36	80,33		
	36-40 yaş aralığı	33	67,98		
	41 veya üzeri yaş	38	62,96		
Pedagojik	25-30 yaş aralığı	34	80,60	3,440	,329
	31-35 yaş aralığı	36	72,78		
	36-40 yaş aralığı	33	63,71		
	41 veya üzeri yaş	38	67,05		
Duyarlılık	25-30 yaş aralığı	34	76,90	1,410	,703
	31-35 yaş aralığı	36	70,18		
	36-40 yaş aralığı	33	71,50		
	41 veya üzeri yaş	38	66,07		

Tabloda çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının yaş açısından incelenmesi yer almaktadır. Bu doğrultuda tabloya bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin “Farkındalık” $p=.274$, “Pedagojik” $p=.329$ ve “Duyarlılık” $p=.703$ değerleri bakımından yaşa göre anlamlı farklılıkları tespit edilememiştir ($p>0.05$). Bu durum Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının yaşlarına göre değişmediğini göstermektedir.

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Veriler, normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlerden Kruskal Wallis-H testi kullanılmıştır.

Tablo 7: Çalışmaya Katılan Türkçe Öğretmenlerinin Kültürel Değerlere Duyarlılıklarının Kıdem Açısından Analizi

	Kıdem	N	Sıra Ortalaması	Kruskal Wallis-H	p
Farkındalık	1-5 yıl	27	66,54	1,268	,737
	6-10 yıl	37	76,18		
	11-15 yıl	23	73,46		
	15 veya üzeri yıl	54	68,64		
Pedagojik	1-5 yıl	27	77,65	1,225	,747
	6-10 yıl	37	71,69		
	11-15 yıl	23	71,02		
	15 veya üzeri yıl	54	67,19		
Duyarlılık	1-5 yıl	27	71,85	,792	,851
	6-10 yıl	37	70,89		
	11-15 yıl	23	64,76		
	15 veya üzeri yıl	54	73,31		

Tabloda çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının deneyim açısından incelenmesi yer almaktadır. Bu doğrultuda tabloya bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin “Farkındalık” $p=.737$, “Pedagojik” $p=.747$ ve “Duyarlılık” $p=.851$ değerleri bakımından deneyim değişkenine göre anlamlı farklılıkları tespit edilememiştir ($p > 0.05$). Tabloda yer alan tüm kültürel değerlere duyarlılık “p” değerleri 0.05’ten yüksek olduğu için çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları ile kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Veriler, normal dağılım göstermediği için non-parametrik testlerden Mann-Whitney U kullanılmıştır.

Tablo 8: Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Kültürel Değerlere Duyarlılık Düzeylerinin Deneyim Değişkenine Göre Analizi

	Deneyim	N	Sıra Ortalaması	Mann-Whitney U	p
Farkındalık	Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışan	80	66,78	2102,500	,145
	Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışmayan	61	76,53		
Pedagojik	Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışan	80	67,13	2130,500	,192
	Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışmayan	61	76,07		
Duyarlılık	Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışan	80	66,85	2108,000	,148
	Daha önce yabancı uyruklu öğrencilerle çalışmayan	61	76,44		

Tabloda çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının daha önce yabancı öğrencilerle çalışıp çalışmama açısından incelenmesi yer almaktadır. Bu doğrultuda tabloya bakıldığında Türkçe öğretmenlerinin “Farkındalık” $p=,145$, “Pedagojik” $p=,192$ ve “Duyarlılık” $p=,148$ değerleri bakımından daha önce yabancı öğrencilerle çalışıp çalışmama değişkenine göre anlamlı farklılıkları tespit edilememiştir ($p > 0.05$). Tabloda yer alan tüm kültürel değerlere duyarlılık “p” değerleri 0,05’ten yüksek olduğu için çalışmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıkları ile daha önce yabancı öğrencilerle çalışıp çalışmama durumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Sonuç ve Tartışma

Türkiye, komşu ülkelerinde yaşanan gelişmeler neticesinde göç almak durumunda kalan bir konuma sahiptir. Özellikle 2011 yılından itibaren Suriye'den gelen göç dalgası ile birlikte Göç İdaresi Başkanlığı (2022), 03.11.2022 tarihi itibarıyla Türkiye'de bulunan geçici koruma kapsamındaki Suriyeli sayısını 3.603.724 olarak belirlemiştir. Ülkemize farklı dil, köken ve kültürden gelmiş olan bu kişilerin sayısının azımsanamayacak büyüklükte olduğu söylenebilir. Türkiye, geçici koruma kapsamının yanı sıra farklı nedenlerle de çeşitli ülkelere göç almaya devam etmektedir. Bu durum neticesinde bir araya gelmiş olan farklı kültürler dolayısıyla çokkültürlü bir yapı oluşmaktadır. Göç ile birlikte gelen ailelerin çocuklarının da eğitim ortamına katılmasıyla birlikte var olan çokkültürlü yapı eğitime yansımaktadır. Bu durum ile birlikte kültürel farklılıklara sahip olan çocukların eğitim ortamlarına uyumunun sağlanması için öğretmenlerin çokkültürlü eğitim yeterliklerine sahip olması beklenmektedir (Kağnıcı, 2017, s. 1774). Dil ve kültürün birbirinden bağımsız düşünülmemesinden dolayı araştırmada Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere yönelik duyarlılık düzeyleri, genel olarak ve pedagojik, farkındalık, duyarlılık alt boyutlarıyla ölçülmüş ve çeşitli değişkenlere göre farklılaşmış farklılaşmadıkları incelenmiştir. Bu bölümde de araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlar tartışılarak birtakım öneriler sunulmuştur.

Araştırmada Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere yönelik hem genel hem de alt boyutlar bazında (pedagojik ($\bar{X}=4,38$), farkındalık ($\bar{X}=4,60$), duyarlılık ($\bar{X}=4,60$)) duyarlı bir profil çizdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre Türkçe öğretmenlerinin, öğretmenlerde bulunması beklenen kültürel değerlere duyarlılık özelliğine sahip oldukları söylenebilir. Öğretmenlerin öğrencilerin taşıdığı kültürel değerlere yönelik duyarlılık düzeylerinin yüksek olması, alan yazınında farklı branşlardan öğretmen adayları ve öğretmenlerle yapılan birçok araştırmanın (Karaseyfoğlu ve Çalışkan, 2021; Kozikoğlu ve Tosun, 2020; Rengi ve Polat, 2014; Saygılı ve Kana, 2021) sonucuna örtüşmektedir. Karaseyfoğlu ve Çalışkan (2021) tarafından yürütülen çalışmada birçok kültürü ve farklı kültürel değerleri içerisinde barındıran sosyal bilgiler dersinin yürütücüsü görevini üstlenen sosyal bilgiler öğretmenlerinin de kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kozikoğlu ve Tosun (2020) tarafından yapılmış olan çalışmada ise öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı pedagojiye ilişkin oldukça olumlu görüşlere sahip oldukları ve kültürel zekâ düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Rengi ve Polat (2014) tarafından 286 sınıf öğretmeni ile "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği" kullanılarak yürütülen çalışmada, çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kültürel farklılıklara karşı olumlu duygulara sahip ve duyarlı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Saygılı ve Kana (2018) tarafından yabancı dil olarak Türkçe öğreten 133 öğretmen ile "Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği" kullanılarak yapılan çalışmada ise yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen adayları ve öğretmenlerin farklı kültürlerden gelen öğrencilerin değerlerine yönelik olumlu tutumlara sahip olmaları, eğitimde daha olumlu ve verimli bir öğrenme ortamı oluşabileceği şeklinde yorumlanabilir. Bununla birlikte özellikle kültür aktarımının yoğun düzeyde var olduğu eğitimde yürütücü görevi bulunan öğretmenlerin, kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin incelenmesi gerekli görülmüştür. Alan yazın taraması yapıldığında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin incelenmemiş olması eksiklik olarak görülüp araştırmanın konusu edilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt amacına yönelik yapılan analiz sonucuna göre, araştırmaya katılan 70 kadın 71 erkek olmak üzere toplamda 141 Türkçe öğretmeninin cinsiyet değişkenine göre kültürel değerlere yönelik genel duyarlılık düzeyleri ve farkındalık ($p=,404$), pedagojik ($p=,661$) ve duyarlılık ($p=,171$) alt boyutlarındaki düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Bu sonucun alan yazınındaki benzer çalışmaların (Akın, 2016; Bölükbaşı, 2020; Karaseyfioglu ve Çalışkan, 2021, Kozikoğlu ve Tosun, 2020; Saygılı ve Kana, 2018) sonuçları ile örtüştüğü görülmüştür. Akın (2016) Siirt Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 220 Türkçe Eğitimi Bölümü öğrencisi ile “Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği” kullanarak yürüttüğü çalışmada, Türkçe öğretmeni adaylarının kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Bölükbaşı (2020), eğitim fakültesinin farklı programlarında dördüncü sınıfa devam etmekte olan 355 öğretmen adayından elde ettiği verilerde, öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıkta cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmiştir. Karaseyfioglu ve Çalışkan’ın (2021) yapmış olduğu çalışmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda genel olarak kadın ve erkek ortalama puanları birbirine yakındır ve bunun yanında alt boyutlar bazında kadın ortalama puanları erkeklere göre daha yüksektir ancak bu durumun istatistiksel olarak bir anlam ifade etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Kozikoğlu ve Tosun (2020) ise Türkiye’nin farklı illerinde çalışmakta olan farklı branşlardan 341 öğretmenden elde ettiği verilerin analizinden öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı pedagojiye ilişkin görüşleri ile kültürel zekâ düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermediğini saptamışlardır. Saygılı ve Kana (2018) da yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Bu doğrultuda farklı branşlardan öğretmenler ve öğretmen adaylarının kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık gösterip göstermediği hususunda çalışmalar yürütülmüştür. Ancak Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği hususunda çalışma ortaya konulmaması bir eksiklik olarak görülüp araştırma konusuna dâhil edilmiştir. Araştırma sonucunda ise, araştırmaya katılan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt amacına yönelik yapılan analiz sonucuna göre, Türkçe öğretmenlerinin yaş değişkeni ile genel duyarlılık düzeyleri ve farkındalık ($p=,274$), pedagojik ($p=,329$) ve duyarlılık ($p=,703$) alt boyutlarındaki düzeyleri kültürel değerlere duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı anlaşılmıştır ($p>0,05$). Başka bir çalışmada Karaseyfioglu ve Çalışkan (2021), sosyal bilgiler öğretmenlerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin yaş değişkenlere göre anlamlı bir farklılık göstermediğini tespit etmişlerdir. Buna göre, her iki çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmaktadır. Araştırmaya göre, Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarında yaş değişkeninde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu çıkmaktadır.

Araştırmanın dördüncü alt amacına yönelik elde edilen bulgulara göre, Türkçe öğretmenlerinin kıdemleri ile genel duyarlılık düzeyleri ve farkındalık ($p=,737$), pedagojik ($p=,747$) ve duyarlılık ($p=,851$) alt boyutlarındaki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p>0,05$). Türkçe öğretmenlerinin kıdemleri farklı olsa da kültürel değerlere duyarlılık düzeylerinin birbirine benzediğini söylemek mümkündür. Benzer bir şekilde

Karaseyfioglu ve Çalışkan (2021), sosyal bilgiler öğretmenlerinin kıdemlerine göre kültürel değerlere yönelik hem genel duyarlılık düzeyleri hem de duyarlılık, farkındalık ve pedagojik alt boyut düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırmanın beşinci alt amacına yönelik elde edilen bulgulara göre, Türkçe öğretmenlerinin yabancı öğrenci ile çalışıp çalışmama deneyimleri ile genel duyarlılık düzeyleri ve farkındalık ($p=,145$), pedagojik ($p=,192$) ve duyarlılık ($p=,148$) alt boyutlarındaki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir ($p>0.05$). Bunun sebebinin, Türkiye'nin dış göç almadan önce de kültürel çeşitlilik ve kültürel değerler bakımından zengin olması nedeniyle Türkçe öğretmenlerinin farklı kültürlerden gelen öğrencilerle etkileşimde bulunmuş olması olduğu yorumu yapılabilir.

Kültürel değerlere duyarlı öğretmenler, dersi çokkültürlü yapıya nasıl uyarlayacağını ve bu doğrultuda öğretim materyallerinin kalitesini artırmak için ne yapması gerektiğini bilir ve farklı kültürden gelen öğrencileri için uygun sınıf iklimi oluşturabilir (Gay, 2002, s. 109). Bu nedenle dil ve kültürün birbirinden ayrılmaz doğal yapısı ile bütünleşen Türkçe dersinin yürütücü olan Türkçe öğretmenlerinin kültürel değerlere duyarlılıklarının ne düzeyde olduğu ve bazı değişkenler açısından değişip değişmediğinin incelenmesi gerekli görülmüştür. Araştırma nicel veri toplama aracı ve Türkçe öğretmenleri ile sınırlıdır. Konuyla ilgili farklı örneklem gruplarının değerlere yönelik duyarlılık düzeyleri ve farklı değişkenler açısından duyarlılık düzeylerinin değişip değişmediği incelenebilir.

Kaynaklar

- Akın, E. (2016). Türkçe öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Siirt Üniversitesi örneği). *Turkish Studies*, 11(3), 29-42.
- Alyılmaz, C. ve Er, O. (2016). Yabancılara Türkçe öğretimi uygulamalarında öğretmenlerin kültürel farkındalık oluşturmadaki etkisinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 5(3), 1392-1413.
- Alyılmaz, C. ve Er, O. (2018). İkinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürüne yönelik farkındalıklarının incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1269-1285
- Başbay, A. ve Bektaş, Y. (2010). Çokkültürlülük bağlamında öğretim ortamı ve öğretmen yeterlikleri. *Eğitim ve Bilim*, 34(152), 30-43.
- Bölükbaş, F. ve Keskin, F. (2010). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerin kültür aktarımındaki işlevi. *Turkish Studies*, 5(4), 221-235.
- Bölükbaşı, A. (2020). Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılıklarının empatik eğilim, öznel iyi oluş ve sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 44-62.
- Cırık, İ. (2008). Çok kültürlü eğitim ve yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 27-40.
- Demir, S. ve Üstün, E. (2017). Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılık ve etnik merkezilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 182-204.
- Duran, N. O. ve Çalışkan, B. (2020). Psikolojik iyi oluş, cinsiyet, mesleki kıdem ve okuldaki görev süresinin öğretmen kültürlerarası duyarlılığını yordamadaki rolleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(1), 198-218.

- Eğinli, A. T. (2012). Kültürlerarası yeterliliğin kazanılmasında kültürel farklılık eğitimlerinin önemi. *Öneri Dergisi*, 9(35), 215-227.
- Er, O. ve Alyılmaz, S. (2022). *Web 2.0 araçları ile kültür destekli yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. İzmir: Duvar Yayınları.
- Gay, G. (2002). Preparing for culturally responsive teaching. *Journal of Teacher Education*, 53(2), 106-116.
- Göç İdaresi Başkanlığı (2022). (<https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>) adresinden 13.11.2022 tarihinde alınmıştır.
- Kağnıcı, D. Y. (2017). Suriyeli mülteci çocukların kültürel uyum sürecinde okul psikolojik danışmanlarına düşen rol ve sorumluluklar. *İlköğretim Online*. 16(4), 1768-1776.
- Kaplan, M. (2006). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Karaseyfioglu, F. ve Çalışkan, H. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kültürel değerlere yönelik duyarlılıklarının incelenmesi. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 5(3), 88-101.
- Karataş, K. (2020). Kültürel değerlere duyarlı öğretmen ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1761-1775.
- Kartarı, A. (2020). *Kültür, farklılık ve iletişim*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Kotluk, N. ve Kocakaya, S. (2018). Türkiye için alternatif bir anlayış: kültürel değerlere duyarlı eğitim. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 749-789.
- Kotluk, N. ve Kocakaya, S. (2019). Türkiye'de öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı eğitime ilişkin görüşleri: bir karma yöntem araştırması. *Sakarya University Journal of Education*, 9(2), 304-334.
- Kozikoğlu, İ. ve Tosun, Y. (2020). Öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı pedagojiye ilişkin görüşleri ile kültürel zekâları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10(3), 539-548.
- Kurt, E. (2022). Çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası farkındalık ve kültürlerarası iletişim yetisi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7(1), 1-22.
- Mahiroğulları, A. (2010). Küreselleşmenin kültürel değerler üzerine etkisi. *Journal of Social Policy Conferences*, 50, 1275-1288.
- MEB. (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: MEB.
- Melanhoğlu, D. (2008). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretim programları. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 64-73.
- Nayir, F. ve Sarıdaş, G. (2020). Çokkültürlü eğitim, kültürlerarası eğitim ve kültürel değerlere duyarlı eğitime ilişkin kavramsal bir inceleme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(70), 769-779.
- Rengi, Ö. ve Polat, S. (2014). Sınıf öğretmenlerinin kültürel farklılık algıları ve kültürlerarası duyarlılıkları. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 6(3), 135-156.
- Sarıdaş, G. ve Nayir, F. (2021). Kültürel değerlere duyarlı öğretmen özelliklerinin sıralama yargularıyla ölçeklenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (53), 355-377.

- Saygılı, D. ve Kana, F. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin kültürlerarası duyarlılığı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(4), 1041-1063.
- Şengül, K. (2018). Dil partnerliği (tandem) yönteminin Türkçe öğretmeni adaylarının kültürel zekâlarına etkisi: karma yöntemli bir yaklaşım. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 1086-1103.
- Üstün, E. (2011). *Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılık ve etnikmerkezcilik düzeylerini etkileyen etmenler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Vangölü, S. K. ve Sak, İ. T. Ş. (2022). Türkiye’de kültürel değerlere duyarlı eğitim ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesi. *Journal of Sustainable Education Studies*, 1(Ö1), 169-181.
- Yiğit, M. (2017). *Kültürel etkileşim bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. İstanbul: Hiperlink Yayıncılık.

Extended Abstract

Culture is the most characteristic structure that society offers to human life, from the past to the future. Societies interact with the developing commercial and technological network. In this direction, cultures belonging to different societies have intertwined with each other and created a market.

The resulting cultural market makes it necessary for people to be sensitive to each other's cultural values. Knowing different cultures and being sensitive to different cultural values are of vital importance in the social environment. While sensitivity to cultural values is of such importance, cultural education is provided by appropriate formal education situations as well as informal education situations. Teachers, who are an indispensable part of formal education, play a very important role in this regard. Teachers of Turkish have a great responsibility in bringing sensitivity to cultural values. The fact that the Turkish lesson is a language lesson and that language and culture form an inseparable integrity creates a suitable educational environment for students to recognize cultures and gain sensitivity to cultural values. As a result of these reasons, the sensitivity level of Turkish teachers to cultural values is of great importance. In the study, it has been aimed to examine the sensitivity levels of Turkish teachers to cultural values in terms of different variables.

Culturally sensitive teacher scale developed by Karataş (2020) was used as a data collection tool in the research in which the descriptive survey model was applied. The scale consisting of 14 items and 3 sub-dimensions (awareness, pedagogical, sensitivity) was applied to 141 teachers working in state schools. A personal information form containing demographic information was applied to the teachers before the scale. In this form, there are questions that reveal the participant's information such as gender, age, seniority, previous experience of working with foreign students. In the analysis phase of the data, first of all, Skewness (skewness) and Kurtosis (agglomeration) tests were applied to determine the suitability of the data for analysis and whether the data were suitable for distribution. According to the results obtained, it was seen that the data were suitable for the analysis of the study. Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk normality tests were applied for the study's suitability for analysis. After it was determined that it did not show a normal distribution, it was decided to apply the Mann Whitney-U Test and Kruskal Wallis-H Test, which are non-parametric tests, during the analysis process.

According to the findings, it has been concluded that Turkish teachers have high values in all three sub-dimensions of the scale (awareness, pedagogical and sensitivity) and they draw a profile that is sensitive to cultural values. Mann Whitney-U test, one of the non-parametric tests, was used to examine whether the sensitivity levels of Turkish teachers to cultural values change according to the gender variable. As a result of the test, no significant difference has been found between the level of sensitivity of the teachers to cultural values and their gender. The Kruskal Wallis-H test, one of the non-parametric tests, was used to examine whether the sensitivity levels of Turkish teachers to cultural values changed according to the age variable. According to the test, it has been concluded that Turkish teachers' sensitivity to cultural values does not change according to their age. Kruskal Wallis-H, one of the non-parametric tests, was used to examine whether the sensitivity levels of Turkish teachers to cultural values

changed according to the variable of seniority. As a result of the analysis, no significant difference has been found between the sensitivity of the Turkish teachers participating in the study to cultural values and their seniority. Finally, Mann-Whitney U, one of the non-parametric tests, was used to examine whether the sensitivity levels of Turkish teachers to cultural values changed according to their previous experience of working with foreign students. As a result of this analysis, no significant difference has been found between the sensitivity of the Turkish teachers participating in the study to cultural values and whether they has worked with foreign students before.

Culturally sensitive teachers will be able to create educational environments that will increase students' awareness of cultures and make students sensitive to the values of cultures other than their own. The formation of the aforementioned educational environment is important in terms of healthy relations in today's multicultural world. At this point, especially since it is a language course, Turkish teachers, who are the executives of Turkish courses, should have a high level of sensitivity to cultural values. In the study, it has been deemed necessary to examine the sensitivity levels of Turkish teachers working in state schools to cultural values.